Uned 9: Rheoli Amgylcheddau Amaethyddol

Côd yr Uned: **F/600/9610**

FfCC Lefel 3: **BTEC Cenedlaethol**

Gwerth o ran credydau: **10**

Oriau dysgu dan arweiniad: **60**

Nod a diben

Nod yr uned hon yw cyflwyno i ddysgwyr y sgiliau a’r wybodaeth y mae eu hangen i ddeall sut mae amaeth yn cyd-fynd â'r amgylchedd, a sut gellir eu defnyddio yn ymarferol. Mae wedi'i dylunio ar gyfer dysgwyr mewn canolfannau sydd am symud ymlaen i'r sector neu i addysg bellach/uwch.

Nod yr uned hon yw datblygu dealltwriaeth dysgwyr o'r berthynas rhwng arferion ffermio a'r amgylchedd, a sut gellir ei rheoli.

Cyflwyniad i'r uned

Amaeth yw'r prif ddefnydd tir yn y Deyrnas Unedig a gall, felly, gael dylanwad sylweddol ar yr amgylchedd ar draws ardaloedd eang o'r wlad. Wrth i ddiddordeb a phryder am ddyfodol yr amgylchedd, newid yn yr hinsawdd, cadwraeth ynni a diogelwch bwyd gynyddu ar bob lefel, mae'n debygol bod natur y berthynas hon yn parhau i ddenu diddordeb a chraffu sylweddol yn genedlaethol ac yn wleidyddol.

Mae'r uned hon yn drosolwg o effaith arferion amaethyddol ar yr amgylchedd, ond yn ddigon hyblyg i ganiatáu i ganolfannau addasu'r ffocws i adlewyrchu'r materion amgylcheddol pwysicaf ar y pryd. Mae wedi'i dylunio i alluogi dysgwyr i ddatblygu sgiliau ymarferol, a fydd o ddefnydd wrth reoli unrhyw gynlluniau amaeth-amgylcheddol mewn lleoliad ffermio.

Bydd y dysgwyr yn cael cyfle i archwilio effeithiau amgylcheddol cadarnhaol a negyddol gwahanol arferion ffermio, ac i argymell sut i leihau effeithiau negyddol. Byddant yn ymchwilio i ddeddfwriaeth, codau ymarfer a sefydliadau amgylcheddol a'u heffaith ar fusnesau ffermio. Bydd y dysgwyr yn cynllunio ac yn datblygu sgiliau wrth gyflawni tasgau rheoli cynefin ymarferol, er mwyn cyflawni amcanion rheoli cynefin penodol mewn cyd-destun amaethyddol.

Deilliannau dysgu

Wedi cwblhau'r uned hon dylai'r dysgwr:

1 Ddeall effaith y gwahanol arferion ffermio ar yr amgylchedd

2 Gwybod am ddeddfwriaeth amgylcheddol arwyddocaol a chodau ymarfer

3 Gallu creu cynllun rheoli cynefin

4 Gallu cyflawni tasgau rheoli cynefin ymarferol.

Cynnwys yr uned

1 Deall effaith y gwahanol arferion ffermio ar yr amgylchedd

Yr effaith ar yr amgylchedd: gweledol; sŵn; ffisegol ee gwastraff, rheoli llygredd, effaith ar dopograffi; defnydd o ddeunyddiau crai ac ynni; effaith ar rywogaethau planhigion ac anifeiliaid; effaith union a hir dymor

Arferion ffermio: confensiynol ee mentrau cnydau a da byw gan ddefnyddio triniaethau arferol ac ataliol; defnyddio cyfarpar mecanyddol; ffermio er mwyn cynhyrchu ynni; cynaliadwy ee organig, paramaethu

2 Gwybod am ddeddfwriaeth amgylcheddol arwyddocaol a chodau ymarfer

Deddfwriaeth amgylcheddol a chodau ymarfer: effaith deddfwriaeth berthnasol gyfredol a chodau ymarfer ee Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 (fel y'i diwygiwyd), Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990, Rheoliadau Gwrychoedd 1997, Rheoliadau Rheoli Sylweddau Peryglus i Iechyd (COSHH) 2002, Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr, Cyfarwyddeb Trawsgydymffurfio Nitradau, Rheoliadau Rheoli Gwastraff (Cymru a Lloegr) 2006, Rheoliadau Asesiadau Effaith Amgylcheddol (Amaeth) (Lloegr) 2006, Côd a Rheoliadau Llosgi Grug a Gwair 2007

Sefydliadau amgylcheddol: rôl cyrff rheoleiddio ee Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (DEFRA), Asiantaeth yr Amgylchedd, Llywodraeth Cynulliad Cymru; sefydliadau anllywodraethol ee Ymddiriedolaeth Gwirfoddolwyr Cadwraeth Prydain (BTCV), Grŵp Cynghori ar Ffermio a Bywyd Gwyllt (FWAG), Cysylltu'r Amgylchedd a Ffermio (FWAG), Ffermwyr a Thyfwyr Organig, y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar (RSPB), Save our Songbirds, Cymdeithas y Pridd, ymddiriedolaethau natur lleol, Coed Cadw

3 Gallu creu cynllun rheoli cynefin

Amcanion rheoli cynefin: amcanion priodol ee diogelu rhywogaethau, cyflwyno rhywogaethau, cynnal a chadw neu sefydlu cynefin, bodloni gofynion cynllun amaeth-amgylcheddol megis stiwardiaeth amgylcheddol

Dulliau rheoli cynefin: dethol dulliau priodol ee gwaredu rhywogaethau planhigion goresgynnol, gwaredu neu gwtogi coed goresgynnol, clirio prysg, adfer pyllau, plannu coed, chwynnu

4 Gallu cyflawni tasgau rheoli cynefin ymarferol

Tasgau rheoli cynefin: dethol tasgau addas ee clirio pyllau, plannu coed, coedlannu, gosod gwrychoedd, tocbrennu, pladuro, torri dryslwyni, gwaredu planhigion neu goed dieisiau, chwynnu, tomwelltu, clirio sbwriel neu weddillion

 © Pearson Education Limited 2019

Meini prawf asesu a graddio

Er mwyn llwyddo yn yr uned hon, mae angen i'r dystiolaeth a gaiff ei chyflwyno gan y dysgwyr i'w hasesu arddangos eu bod yn gallu bodloni'r holl ddeilliannau dysgu ar gyfer yr uned. Mae'r meini prawf ar gyfer gradd llwyddo yn disgrifio lefel y cyflawniad sy'n angenrheidiol i lwyddo yn yr uned hon.

Meini prawf asesu a graddio		
I gyflawni gradd llwyddo rhaid i'r dystiolaeth ddangos bod y dysgwr yn gallu:	**I gyflawni gradd teilyngdod rhaid i'r dystiolaeth ddangos, yn ogystal â meini prawf llwyddo, fod y dysgwr yn gallu:**	**I gyflawni gradd rhagoriaeth rhaid i'r dystiolaeth ddangos, yn ogystal â meini prawf llwyddo a theilyngdod, fod y dysgwr yn gallu:**
Ll1 gwerthuso'r ffyrdd mae arferion ffermio confensiynol yn cael effaith gadarnhaol a negyddol ar yr amgylchedd [YA]		
Ll2 gwerthuso'r ffyrdd mae arferion ffermio cynaliadwy yn cael effaith gadarnhaol a negyddol ar yr amgylchedd [YA]		
Ll3 trafod ffyrdd o leihau effaith negyddol arferion ffermio ar yr amgylchedd [YA]	T1 trafod goblygiadau ymarferol lleihau effeithiau negyddol ar yr amgylchedd	
Ll4 disgrifio effaith deddfwriaeth amgylcheddol gyfredol a chodau ymarfer ar weithgareddau ffermio		
Ll5 amlinellu rôl sefydliadau amgylcheddol penodol yn y diwydiant amaethyddol	T2 trafod effaith deddfwriaeth a sefydliadau amgylcheddol ar arferion ffermio mewn busnes ffermio a ddewiswyd	Rh1 gwerthuso'r cyfraniad y gall cynlluniau amaeth-amgylcheddol ei wneud i fusnes ffermio a ddewiswyd
Ll6 dethol dulliau rheoli cynefin i gyflawni amcanion penodol		

Meini prawf asesu a graddio		
I gyflawni gradd llwyddo rhaid i'r dystiolaeth ddangos bod y dysgwr yn gallu:	**I gyflawni gradd teilyngdod rhaid i'r dystiolaeth ddangos, yn ogystal â meini prawf llwyddo, fod y dysgwr yn gallu:**	**I gyflawni gradd rhagoriaeth rhaid i'r dystiolaeth ddangos, yn ogystal â meini prawf llwyddo a theilyngdod, fod y dysgwr yn gallu:**
Ll7 creu amserlen ar gyfer gwaith rheoli cynefin	T3 egluro'r rhesymeg dros gynnwys y dulliau rheoli cynefin a ddewiswyd	Rh2 trafod unrhyw rwystrau posib i gwblhau'r gwaith rheoli cynefin a sut gellir eu goresgyn
Ll8 cyflawni asesiad risg priodol cyn cyflawni gwaith ymarferol rheoli cynefin a ddewiswyd [HR]		
Ll9 nodi a threfnu cyfarpar amddiffyn personol (PPE), offer a deunyddiau angenrheidiol ar gyfer cyflawni gwaith ymarferol rheoli cynefin a ddewiswyd [HR]		
Ll10 cyflawni'n ddiogel dasgau rheoli cynefin ymarferol i fodloni amcanion penodol. [DM, HR]	T4 adolygu effeithiolrwydd cwblhau tasgau wrth gyflawni amcanion penodol.	Rh3 argymell gweithrediadau a gwelliannau yn y dyfodol er budd pellach y cynefin.

SPDM: Mae'r crynodeb hwn, lle y bo'n berthnasol, yn cyfeirio yn y meini prawf llwyddo, yn y cromfachau sgwâr, at elfennau o'r sgiliau personol, dysgu a meddwl. Mae'n nodi'r cyfleoedd i ddysgwyr arddangos eu bod wedi defnyddio elfennau'r sgiliau y cyfeirir atynt yn effeithiol.

Allwedd	
	YA - ymholwyr annibynnol
	MC - meddylwyr creadigol
	DM - dysgwyr myfyriol
	GT - gweithwyr tîm
	HR - hunan-reolwyr
	CE - cyfranogwyr effeithiol

Arweiniad hanfodol i diwtoriaid

Cyflwyno

Wrth gyflwyno'r uned hon bydd angen asesiadau ymarferol ac ysgrifenedig, ymweliadau â chynefinoedd addas a bydd cysylltiadau â lleoliadau profiad gwaith.

Gan fod yr uned hon yn cynnwys gweithgaredd ymarferol mae'n bwysig bod iechyd a diogelwch yn cael ei wreiddio wrth gyflwyno, a bod y dysgwyr yn datblygu sgiliau wrth asesu a rheoli risgiau.

Mae deilliant dysgu 1 yn gofyn bod y dysgwyr yn adolygu'r gwahanol arferion sydd ynghlwm wrth systemau ffermio confensiynol a chynaliadwy, ac yn cymharu'r effeithiau cadarnhaol a negyddol ar yr amgylchedd. Byddai ymweliadau â gwahanol fentrau ffermio yn ddefnyddiol, yn enwedig os bydd y dysgwyr yn datblygu rhestr wirio effaith ar yr amgylchedd ymlaen llaw. Gallai siaradwyr gwadd hefyd ysgogi diddordeb, er enghraifft ffermwr sydd yn ddiweddar wedi newid o system ffermio gonfensiynol i un organig, neu ffermwr sy'n rhan o'r diwydiant cynhyrchu ynni.

Mae deilliant dysgu 2 yn debygol o gael ei gyflwyno drwy weithgaredd ystafell ddosbarth ffurfiol, trafodaethau ac ymchwil gan y dysgwyr. Gallai sgyrsiau gan gynrychiolwyr unrhyw sefydliadau amgylcheddol fod yn ddefnyddiol, ynghyd ag ymweliad ag ymddiriedolaeth natur leol.

Mae deilliannau dysgu 3 a 4 yn ymwneud â thasgau ymarferol rheoli cynefinoedd. Mae mewnbwn ffurfiol yn debygol o fod yn angenrheidiol i helpu dysgwyr i ddeall y math o amcanion rheoli cynefin y gellid eu gosod o bosib, a sut mae'r rhain yn effeithio ar y dewis o ddulliau rheoli cynefin a ddefnyddir. Bydd y deilliannau dysgu hyn yn galw am elfen ymarferol sylweddol fel bod y dysgwyr yn hyderus wrth ymgymryd â thasgau rheoli cynefin, ac yn gallu cwblhau'r tasgau hyn yn ddiogel ac yn effeithiol.

Cynllun dysgu amlinellol

Mae'r cynllun dysgu amlinellol wedi cael ei gynnwys yn yr uned hon fel arweiniad a gellir ei ddefnyddio ar y cyd â'r rhaglen o aseiniadau a awgrymir.

Mae'r cynllun dysgu amlinellol yn rhoi **syniad o faint o waith dysgu fyddai'n angenrheidiol i ddysgwr arferol** gyflawni'r deilliannau dysgu. Mae'n **ddangosol ac yn un ffordd o gyflawni'r gwerth o ran credydau.**

Dylai'r amser dysgu drafod yr holl ddysgu (gan gynnwys yr asesiad) sy'n berthnasol i'r deilliannau dysgu, ni waeth ble, pryd na sut y digwyddodd y dysgu.

Pwnc ac aseiniadau/gweithgareddau/asesiadau a awgrymir
Cyflwyniad i'r uned
Aseiniad 1 - Effaith ar yr Amgylchedd (Ll1, Ll2, Ll3, T1). Y tiwtor yn cyflwyno'r aseiniad
Sesiwn theori: diffinio effaith ar yr amgylchedd, gweithgaredd ystafell ddosbarth i gynhyrchu rhestrau gwirio effaith ar yr amgylchedd i'w defnyddio wrth ymweld â ffermydd
Gweithgaredd ystafell ddosbarth: y gwahaniaeth rhwng arferion ffermio confensiynol a chynaliadwy
Ymweliadau â mentrau ffermio confensiynol a chynaliadwy
Myfyrio yn y dosbarth ar y gwahaniaethau, gwaith dilynol a nodwyd ar gyfer yr asesiad

Pwnc ac aseiniadau/gweithgareddau/asesiadau a awgrymir
Astudio personol/cwblhau aseiniad/cefnogaeth unigol
Aseiniad 2: Deddfwriaeth a Sefydliadau (Ll4, Ll5, T2, Rh1) Y tiwtor yn cyflwyno'r brîff a'r pwnc
Sesiwn theori: cyflwyniad i ddeddfwriaeth
Gweithgarwch dosbarth: paratoi trafodaeth am ddeddfwriaeth o safbwyntiau gwahanol
Astudio personol/cwblhau aseiniad/cefnogaeth unigol
Siaradwr gwadd o sefydliad amgylcheddol, neu ymweld ag ymddiriedolaeth natur leol
Sesiwn theori: amrywiaeth o sefydliadau a'u cwmpas, a sut i asesu eu heffaith ar ffermio
Sesiwn theori: cynlluniau amaeth-amgylcheddol, eu gofynion a'u buddion
Astudio personol/cwblhau aseiniad/cefnogaeth unigol
Aseiniad 3: Cynllun Rheoli Cynefinoedd (Ll6, Ll7, T3, Rh2) ac **Aseiniad 4: Tasgau Rheoli Cynefin** (Ll8, Ll9, Ll10, T4, Rh3) Y tiwtor yn cyflwyno'r aseiniadau
Gweithgaredd ymarferol: ystod o dasgau rheoli cynefin
Dethol cynefin ac amcanion
Astudio personol/cwblhau aseiniad/cefnogaeth unigol
Cyflwyno amserlen a'i thrafod
Ymarferol: tasgau rheoli cynefin a gwblhawyd
Amser astudio personol i fyfyrio ymhellach a gwelliannau
Adolygu'r uned

Asesu

I lwyddo, rhaid i'r dysgwyr fodloni pob un o'r meini prawf llwyddo.

Ar gyfer Ll1 a Ll2 bydd angen i'r dysgwyr nodi o leiaf dair effaith gadarnhaol a negyddol posib ar yr amgylchedd a achosir gan systemau ffermio confensiynol a chynaliadwy. Bydd angen ymdrin â phob rhan o gynnwys yr uned, ond gall fod yn effaith gadarnhaol neu negyddol. Dylid annog y dysgwyr i ystyried dileu effeithiau union a thymor hir posib y systemau ffermio yr ymchwilir iddynt. Gallai'r dystiolaeth fod ar ffurf astudiaeth achos, adroddiad, tabl neu gyflwyniad.

Ar gyfer Ll3, bydd angen i'r dysgwyr adolygu'r effeithiau negyddol a nodwyd yn Ll1 a Ll2, ac argymell ffyrdd y gellid lleihau o leiaf dair ohonynt. Gellid cyflwyno'r dystiolaeth yn weledol, er enghraifft poster wedi'i anodi neu daflen, neu adroddiad llafar gyda nodiadau crynodol.

Ar gyfer Ll4, mae angen i'r dysgwyr ganolbwyntio ar effaith deddfwriaeth berthnasol a chodau ymarfer ar arferion ffermio. Gallai'r dystiolaeth gynnwys astudiaeth achos, a chael ei chyflwyno trwy gyflwyniad llafar, adroddiad neu boster wedi'i anodi.

Mae Ll5 yn gofyn i'r dysgwyr amlinellu rôl sefydliadau amgylcheddol penodol yn y diwydiant amaethyddol. Dylai'r tiwtor nodi detholiad priodol neu gytuno ar hyn trwy drafod gyda'r dysgwyr. Dylai'r detholiad gynnwys o leiaf dri sefydliad. Gallai'r dystiolaeth fod yn adroddiad gan ddefnyddio astudiaeth achos, neu'n gyflwyniad llafar.

Rhagwelir y gellid asesu Ll6 ac Ll7 gan ddefnyddio'r un darn o dystiolaeth, lle bydd y dysgwyr yn paratoi amserlen anodedig ar gyfer gwaith rheoli cynefin sy'n nodi'n glir y dulliau a ddetholwyd. Dylai'r amcanion ar gyfer y gwaith rheoli cynefin gael ei nodi gan y tiwtor neu dylid cytuno ar un drwy drafod gyda'r dysgwyr.

Mae asesiad Ll8, Ll9 ac Ll10 yn gysylltiedig. Gallai hyn fod yn seiliedig ar rai o'r tasgau rheoli cynefin a nodwyd yn yr amserlen a grëwyd ar gyfer Ll6 ac Ll7, ond mae'n bosib na fyddai hyn yn ymarferol bosib bob tro. Mae Ll8 yn gofyn bod y dysgwyr yn cwblhau asesiad risg cyn cwblhau tasgau ymarferol, ac ar gyfer Ll9 mae angen iddynt nodi'r cyfarpar amddiffyn personol (PPE), yr offer a'r cyfarpar angenrheidiol. Gallai'r dystiolaeth gynnwys cwblhau pro forma priodol. Ar gyfer Ll10, bydd angen i'r dysgwyr gwblhau o leiaf ddwy dasg rheoli cynefin, y bydd angen cytuno arnynt gyda'r tiwtor ymlaen llaw. Gallai'r dystiolaeth gynnwys arsylwadau uniongyrchol y tiwtor, neu dystiolaeth a gasglwyd o leoliad profiad gwaith priodol. Os asesir yn ystod lleoliad gwaith, dylid darparu datganiadau tystion gan gynrychiolydd addas a'u dilysu gan y tiwtor.

I gyflawni teilyngdod rhaid i'r dysgwyr fodloni'r pedwar maen prawf teilyngdod yn ogystal â bodloni'r meini prawf llwyddo'n llwyr.

Ar gyfer T1, bydd angen i'r dysgwyr ddatblygu ymhellach y dystiolaeth ar gyfer Ll3, a dangos eu dealltwriaeth o oblygiadau ymarferol cyflawni'r newidiadau a awgrymir.

I gyflawni T2 mae angen i'r dysgwyr ddefnyddio'r wybodaeth a ddangoswyd yn Ll4 ac Ll5 i egluro effaith deddfwriaeth a sefydliadau amgylcheddol ar fusnes fferm penodol. Gall y tiwtor ddewis y busnes, neu gall y dysgwyr ddewis wedi trafod gyda'r tiwtor.

Ar gyfer T3, bydd gofyn i'r dysgwyr resymegu'r dulliau rheoli cynefin a ddewiswyd, a allai fod trwy anodi'r amserlen a gynhyrchwyd ar gyfer Ll6 ac Ll7. Dylai'r rhesymegu fod yn glir ac yn seiliedig ar ba mor ymarferol ac effeithiol yw'r dulliau a ddewiswyd.

Ar gyfer T4, bydd gofyn bod y dysgwyr yn gwerthuso'r gwaith ymarferol a gyflawnwyd, ac yn asesu pa mor effeithiol mae'n cyflawni'r amcanion a osodwyd.

I gyflawni rhagoriaeth, rhaid i'r dysgwyr fodloni'r tri maen prawf rhagoriaeth yn ogystal â bodloni'r meini prawf llwyddo a theilyngdod yn llwyr.

Ar gyfer Rh1 rhaid i'r dysgwyr egluro'r cyfraniad y gall cynlluniau amaeth-amgylcheddol ei wneud i fusnes ffermio a ddewiswyd. I osgoi dyblygu tystiolaeth, byddai'n ddefnyddiol defnyddio'r busnes fferm a adolygwyd ar gyfer T2.

Ar gyfer Rh2, bydd gofyn i'r dysgwyr nodi unrhyw rwystrau posib i gwblhau'r gwaith rheoli cynefin a sut gellir eu goresgyn. Gall tystiolaeth fod yn anodi'r amserlen a gynhyrchwyd ar gyfer Ll6, Ll7 a T3 ymhellach, neu adroddiad ysgrifenedig neu lafar atodol.

Ar gyfer Rh3, disgwylir i ddysgwyr ddatblygu'r gwerthusiad y gwnaethant ei gwblhau yn T4 yn argymhellion ar gyfer gweithgaredd a gwelliannau yn y dyfodol er lles pellach y cynefin. Dylai hyn fod yng nghyd-destun yr amcanion gwreiddiol o hyd, ond gellir awgrymu amcanion eraill fel rhan o'r argymhelliad.

Rhaglen aseiniadau a awgrymir

Mae'r tabl sy'n dilyn yn dangos rhaglen o aseiniadau a awgrymir sy'n cwmpasu'r meini prawf llwyddo, teilyngdod a rhagoriaeth yn y grid graddio. Arweiniad yw hwn ac awgrymir bod canolfannau naill ai'n ysgrifennu eu haseiniadau eu hunain neu'n addasu unrhyw aseiniadau Edexcel i gyd-fynd ag anghenion ac adnoddau lleol.

Meini prawf sy'n cael eu cwmpasu	**Teitl yr aseiniad**	**Senario**	**Dull asesu**
Ll1, Ll2, Ll3, T1	Yr effaith ar yr amgylchedd	Wedi ymweld â Fferm A a Fferm B, lluniwch adroddiad ysgrifenedig yn gwerthuso effeithiau cadarnhaol a negyddol amgylcheddol posib y ddwy fferm. Yn eich adroddiad rhowch awgrymiadau ar gyfer sut gallai rheolwr fferm ddelio'n ymarferol â thri o'r effeithiau hyn.	Adroddiad ysgrifenedig
Ll4, Ll5, T2, Rh1	Deddfwriaeth a Sefydliadau	Fel ymgynghorydd rheoli fferm rydych yn rhoi cyngor i fferm leol. Lluniwch daflen wybodaeth yn dangos effaith deddfwriaeth a sefydliadau amgylcheddol ar eu harferion ffermio, a sut gellir defnyddio cynlluniau amgylcheddol er lles y busnes.	Astudiaeth achos/taflen
Ll6, Ll7, T3, Rh2	Cynllun Rheoli Cynefin	Ar gyfer yr amcanion rheoli cynefin y cytunwyd arnynt gan eich tiwtor, lluniwch amserlen ar gyfer y tasgau rheoli cynefinoedd a fydd yn galluogi cyflawni'r amcanion hyn. Rhaid anodi'r amserlen i ddangos pam y gwnaethoch ddewis pob dull, ac unrhyw rwystrau posib i'w cwblhau.	Amserlen weithgareddau wedi'i hanodi
Ll8, Ll9, Ll10, T4, Rh3	Tasgau Rheoli Cynefin	Byddwch yn cwblhau cyfres o dasgau rheoli cynefin. Cyn pob tasg, cwblhewch asesiad risg a nodi a threfnu cyfarpar amddiffyn personol (PPE), offer a deunyddiau. Wedi i chi gwblhau'r tasgau, adolygwch pa mor effeithiol gwnaethoch eu cwblhau, a gwnewch argymhellion ar gyfer gweithgareddau a gwelliannau yn y dyfodol er lles pellach y cynefin.	Tasgau ymarferol Asesiad risg wedi'i gwblhau a ffurflenni rhestri offer Gwerthusiad wedi'i gwblhau

Cysylltiadau â Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol, unedau BTEC eraill, cymwysterau BTEC eraill ac unedau a chymwysterau perthnasol eraill

Mae'r uned hon yn ffurfio rhan o gyfres sector tir BTEC. Mae gan yr uned hon gysylltiadau penodol â:

Lefel 2
Bod yn rhan o'r gwaith o gynnal a chadw ystâd
Cadwraeth a Gwella Cynefinoedd Prydain
Lefel 3
Elfen Ga15.2 Cynnal a chadw cynefin adar hela Elfen CU88.1 Nodi'r angen am waith rheoli cynefin a'i gynllunio Elfen CU88.2 Cydlynu gwaith rheoli cynefin a'i oruchwylio
Cyflawni Sgiliau Ystâd
Deall Rheoli Glaswelltir

Adnoddau hanfodol

Bydd ar y dysgwyr angen mynediad i fentrau fferm sy'n barod i waith gwella amgylcheddol gael ei gyflawni fel y gallant fod yn rhan o weithgareddau ymarferol cysylltiedig â rheoli a chynnal a chadw cynefinoedd. Cyn cyflawni unrhyw ymweliadau â ffermydd neu waith ymarferol mae'n hanfodol bod yr holl ofynion iechyd a diogelwch yn cael eu bodloni, gan gynnwys defnyddio cyfarpar amddiffyn personol (PPE). Dylai'r dysgwyr hefyd gael mynediad i beiriannau megis tractorau a dylai fod digon o offer llaw ar gael i'r holl ddysgwyr fod yn rhan o weithgaredd ymarferol.

Bydd angen cael digon o adnoddau llyfrgell a TGCh er mwyn i'r dysgwyr ymchwilio i gynnwys yr uned, a byddai ymweliadau safle â mentrau ffermio confensiynol a chynaliadwy o fudd.

Ymgysylltu â chyflogwyr a chyd-destunau galwedigaethol

Gan fod disgwyl i'r dysgwyr arddangos eu dealltwriaeth o gymwysiadau ymarferol y pwnc, mae'n bwysig cael mewnbwn y cyflogwr. Gallai hyn fod yn gymysgedd priodol o bobl sy'n ymwneud â gweithgareddau ffermio a'r rhai sy'n gweithredu mewn modd rheoleiddiol ac ymgynghorol.

Darllen dangosol i ddysgwyr

Gwerslyfrau

Agate E – *Tree Planting and Aftercare: A Practical Handbook* (BTCV, 2001) ISBN 0946752257 Agate E – Woodlands: A Practical Handbook (BTCV, 2002) ISBN 0946752338

Andrews J a Rebane M – *Farming and Wildlife: A Practical Management Handbook* (Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar, 1994) ISBN 0903138670

Blyth J, Evans J, Mutch W a Sidwell C – *Farm Woodland Management, 2il Argraffiad* (Farming Press Books and Videos, 1991) ISBN 0852362196

Brooks A ac Agate E – *Hedging: A Practical Handbook* (BTCV, 1998) ISBN 0946752176

MacLean M – *New Hedges for the Countryside* (Farming Press Books and Videos, 1992) ISBN 0852362420

Mulvaghy G, Fladmark J ac Evans B – *Tomorrow's Architectural Heritage: Landscape and Buildings in the Countryside* (Mainstream Publishing, 1991) ISBN 1851583785

Parker S – *Green Files: Waste and Recycling* (Heinemann Educational Books, 2004) ISBN 0431183015 Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar – *Ecosystems and Human Activity* (Collins Educational, 1994) ISBN 0003266443

Stokes A – *Health and Safety Overview for Practical Conservation Project: A Guide to Good Practice for Conservation Groups and Land Managers* (BTCV, 1999)

Watt T a Buckley G – *Hedgerow Management and Nature Conservation* (Imperial College Press, 1995) ISBN 0862660378

Gwefannau

www.btcv.org.uk	Ymddiriedolaeth Gwirfoddolwyr Cadwraeth Prydain
www.biodynamic.org.uk	Y Gymdeithas Amaeth Biodynamig
www.defra.gov.uk	Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig
www.environment-agency.org.uk	Asiantaeth yr Amgylchedd
www.forestry.gov.uk	Y Comisiwn Coedwigaeth
www.fwag.org.uk	Grŵp Ymgynghori Ffermio a Bywyd Gwyllt
www.hse.gov.uk	Y Weithrediaeth Iechyd a Diogelwch
www.lantra.co.uk	Cyngor Sgiliau Sector Lantra
www.naturalengland.gov.uk	Natural England
www.organicfarmers.org.uk	Organic Farmers and Growers
www.rspb.org.uk	Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar
www.soilassociation.org	Cymdeithas y Pridd
www.woodland-trust.co.uk	Coed Cadw

Rheoli Amgylcheddau Amaethyddol – Rhifyn 1 – Hydref 2019 © Pearson Education Limited 2019

Cyflwyno sgiliau personol, dysgu a meddwl (SPDM)

Mae'r tabl isod yn nodi'r cyfleoedd SPDM a gafodd eu cynnwys ym meini prawf asesu'r uned hon:

Sgil	Pan fydd y dysgwyr yn…
Ymholwyr annibynnol	gwerthuso effaith arferion ffermio confensiynol a chynaliadwy ar yr amgylchedd trafod dulliau o leihau effeithiau negyddol ar yr amgylchedd
Dysgwyr myfyriol	cyflawni tasgau rheoli cynefin ymarferol yn ddiogel
Hunan-reolwyr	cyflawni asesiadau risg cyn cychwyn ar waith rheoli cynefin ymarferol nodi a threfu cyfarpar amddiffyn personol (PPE), offer a deunyddiau cyflawni tasgau rheoli cynefin ymarferol yn ddiogel

Er y nodir cyfleoedd SPDM yn yr uned hon fel rhan annatod o'r meini prawf asesu, ceir cyfleoedd eraill i ddatblygu amrediad o SPDM trwy fynd ati i ddysgu ac addysgu mewn amrywiol ffyrdd.

Sgil	Pan fydd y dysgwyr yn…
Ymholwyr annibynnol	cwblhau ymchwil i ddeddfwriaeth amgylcheddol
Gweithwyr tîm	cydweithio i greu rhestr wirio i werthuso effaith ar yr amgylchedd
Hunan-reolwyr	cwblhau gwaith aseiniadau
Cyfranogwyr effeithiol	trafod deddfwriaeth amgylcheddol o safbwyntiau gwahanol

Sgiliau swyddogaethol – Lefel 2

Sgil	Pan fydd y dysgwyr yn…
TGCh – Canfod a dethol gwybodaeth	
Dethol a defnyddio amrywiaeth o ffynonellau gwybodaeth yn annibynnol ar gyfer tasg gymhleth	ymchwilio i ddeddfwriaeth a sefydliadau amgylcheddol
TGCh – Datblygu, cyflwyno a chyfathrebu gwybodaeth	
Mewnbynnu, datblygu a fformadu gwybodaeth yn annibynnol i gyd-fynd â'i hystyr a'i diben gan gynnwys: • testun a thablau • delweddau • rhifau • cofnodion.	cwblhau gwaith aseiniadau
Iaith	
Siarad a gwrando - gwneud amrywiaeth o gyfraniadau i drafodaethau a gwneud cyflwyniadau effeithiol mewn ystod eang o gyd-destunau	trafod deddfwriaeth amgylcheddol o safbwyntiau gwahanol cytuno ar amcanion a thasgau rheoli cynefin
Darllen - cymharu, dethol, darllen a deall testunau a'u defnyddio i gywain gwybodaeth, syniadau, dadleuon a safbwyntiau	ymchwilio i ddeddfwriaeth amgylcheddol, sefydliadau ac effaith gan ymchwilio i ddulliau o leihau effaith negyddol ar yr amgylchedd
Ysgrifennu - ysgrifennu dogfennau, gan gynnwys darnau ysgrifenedig estynedig, cyfathrebu gwybodaeth, syniadau a safbwyntiau, yn effeithiol ac yn berswadiol	gwerthuso effeithiau cadarnhaol a negyddol ar yr amgylchedd amlinellu deddfwriaeth a sefydliadau amgylcheddol paratoi amserlen rheoli cynefin

 © Pearson Education Limited 2019